RESEARCH ARTICLE

Investigating Pronunciation Problems of French Vowels by Thai Learners

Theera Roungtheera

M.A. (French Studies), Lecturer,

Deparment of Western Languages and Linguistics,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

E-mail: theera.r@msu.ac.th

Abstract

The objectives of this research are to study and analyze the problem concerning the pronunciation of 16 French vowels, and also their causes and suggestions for correction. The data were collected from 10 third-year French major students who are studying in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University. Each participant was asked to read a list of 98 French words. The result shows that there are 733 errors from 1,480 utterances. The possible causes of mispronunciation are the interference from Thai as their mother tongue and English as their first foreign language as well as the complexity of the pronunciation of French vowels. Regarding their correction, it is important to study the articulation of each vowel, to use the minimal pairs, to compare the French vowels to some Thai vowels which have a similar sound and which the students may use to pronounce or to correct each badly pronounced sound.

Keywords: French phonetics, French vowel system, pronunciation, teaching French

Songklanakarin Journal of Social Sciences and Humanities 15(5) Sep. - Oct. 2009 : 857 - 869

รับต้นฉบับ 18 เมษายน 2551 ปรับปรุง-แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 7 สิงหาคม 2551

รับลงตีพิมพ์ 6 มีนาคม 2552

บทความวิจัย

การศึกษาปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย

ธีระ รุ่งธีระ
อ.ม. (ฝรั่งเศสศึกษา), อาจารย์,
ภาควิชาภาษาตะวันตกและภาษาศาสตร์,
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
E-mail: theera.r@msu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาตลอดจนหาแนวทางแก้ไขการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสทั้งระบบจำนวน 16 เสียง ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจำนวน 10 คน โดยศึกษาจากการอ่านรายการคำจำนวน 98 คำ ผลการศึกษาพบว่ามีข้อผิดพลาดจำนวน 733 ครั้งจากการออกเสียงทั้งหมด 1,480 ครั้ง ข้อผิดพลาดในการออกเสียงสระนี้สรุปได้ว่ามาจากสาเหตุ 3 ประการ คือ อิทธิพลของภาษาไทยในฐานะภาษาแม่ อิทธิพลของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่หนึ่งและความซับซ้อนของกฎเกณฑ์การออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศส ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นมีหลายวิธี เช่น การสอนวิธีการออกเสียง การใช้คู่เทียบเสียง การเปรียบเทียบกับเสียงสระในภาษาไทยที่มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกันหรือการแก้ไขการออกเสียงทีละเสียง

คำสำคัญ: การสอนภาษาฝรั่งเศส, การออกเสียง, ระบบเสียงสระภาษาฝรั่งเศส, สัทศาสตร์ภาษาฝรั่งเศส

บทนำ

จากประสบการณ์สอนของผู้วิจัยพบว่า ระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสทำให้เกิดปัญหาปัญหาหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกับระบบเสียงภาษาไทย กล่าวคือ ระบบเสียงสระภาษาฝรั่งเศสให้ความสำคัญกับเรื่องตำแหน่งของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงหรือสัทสภาพ (timbre)[1] และพลังประจำเสียง (sonorité[2] (Debyser 1965, 1) เช่น ความแตกต่างระหว่าง [e] และ [ɛ] ในขณะที่ภาษาไทยให้ความสำคัญกับความสั้นยาวของเสียงสระ เช่น ความแตกต่างระหว่าง [a] และ [a:] หากผู้เรียนไม่เข้าใจถึงลักษณะบ่งความต่าง (traits distinctifs) นี้ ก็คงไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทยได้

นอกจากนี้ ในภาษาฝรั่งเศสยังมีเสียงสระที่ไม่ปรากฏอยู่ในทั้งระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่หลายเสียง เช่น [y], [ø], [œ] โดยเฉพาะอย่างยิ่งสระนาสิก ซึ่งได้แก่ [ɛ̃], [ɑ̃], [õ], [œ̃] เสียงเหล่านี้หากออกเสียงไม่ถูกต้องอาจส่งผลให้การสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จ โดยทำให้ผู้รับสารเกิดความสับสนหรืออาจทำให้เนื้อหาของสารบิดเบือนไม่ตรงกับความต้องการของ ผู้ส่งสารได้ เช่น

Regardez, c'est un beau pont.
[ʀəgaʀde sɛ tɛ̃ bo põ]
ดูสิ นั่นคือสะพานที่สวยงามแห่งหนึ่ง

ในประโยคข้างต้นหากผู้เรียนสับสนและไม่สามารถแยกแยะเสียงสระนาสิกได้ อาจออกเสียงคำว่า pont (สะพาน) ผิด จาก [põ] เป็น [pɑ̃] ทำให้สารในประโยคนี้เปลี่ยนไป คือ ถ้าออกเสียงเป็น [pɑ̃] จะหมายถึง "นกยูง"

การศึกษาการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยนั้นมีผู้ศึกษาไว้บ้าง เช่น เดอบีแซร์ (Debyser) (1965) ศึกษาปัญหาทางสัทศาสตร์ของนักเรียนไทย มยุรี บารมี (2526) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานครและสิริยุพา เผือกผ่อง (2535) ศึกษาการรับฟังและการออกเสียงสระ [e], [ɛ], [o], [ɔ] ในภาษาฝรั่งเศสของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากงานวิจัยที่ศึกษาการออกเสียงสระที่ผ่านมาดังกล่าว พบว่า ไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสทั้งระบบโดยเฉพาะ ดังนั้น เพื่อนำมาหาข้อสรุปที่ว่าเสียงที่เป็นปัญหามีเฉพาะเสียงที่ไม่พบในภาษาไทยหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสทั้งระบบ เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยและแนวทางแก้ไข ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส สามารถนำไปสร้างและพัฒนาแบบเรียน เอกสารประกอบการสอนวิชาสัทศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย ตลอดจนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย

---

[1]สัทสภาพ (timbre หรือ vowel quality) หมายถึง คุณสมบัติทางโสตที่ไม่ใช่ระดับเสียงหรือความดัง คุณสมบัติทางโสตของเสียงสระจะสามารถกำหนดได้จากตำแหน่งของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงที่อยู่เหนือกล่องเสียง (Matthews, 1997, 378, 400) ซึ่งในภาษาฝรั่งเศส เลอง (Léon) (1978, 17) กล่าวว่า สัทสภาพเป็นลักษณะเฉพาะของเสียงสระ ในทางปฏิบัติสามารถสังเกตได้จากการออกเสียง โดยพิจารณาจากตำแหน่งของลิ้นและลักษณะริมฝีปาก

[2]พลังประจำเสียง (sonority) หมายถึง พลังในการออกเสียงที่ทำให้ผู้ฟังได้ยินเสียงต่างๆ ดังมากน้อยต่างกันโดยไม่นำองค์ประกอบความเด่นชัด เช่น ความยาว ระดับเสียง การเน้นพยางค์ เข้ามาพิจารณาร่วมด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2537, 60-61)

สมมุติฐานการวิจัย

ปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยน่าจะมาจากสาเหตุหลัก 3 ประการ คือ อิทธิพลของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาแม่ อิทธิพลของภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศที่หนึ่งและความซับซ้อนของกฎเกณฑ์การออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศส

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 10 คน เป็นเพศหญิง 8 คน เพศชาย 2 คน ทั้งหมดเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานิสิตชั้นปีที่ 3 เพราะผู้วิจัยเชื่อว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับนี้ได้เรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสมาเป็นเวลานานพอสมควร อีกทั้งยังมีโอกาสได้ศึกษากับอาจารย์ชาวฝรั่งเศสในทุกภาคเรียนแล้วทุกคน จึงน่าจะมีประสบการณ์และพัฒนาการในการพูดหรืออ่านภาษาฝรั่งเศสได้ในระดับหนึ่ง โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านรายการคำศัพท์ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาจาก Mon cahier de français 1 (2001) ของ Alain Rausch ซึ่งเป็นหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างทุกคน ใช้เรียนขณะเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้ รายการคำศัพท์ประกอบไปด้วยคำที่มีเสียงสระที่ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยางค์เปิดและพยางค์ปิดจำนวน 98 คำ แบ่งเป็นคำ พยางค์เดียว 51 คำและคำหลายพยางค์ 47 คำ

ผลการศึกษา

1. การออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาเสียงสระภาษาฝรั่งเศสทั้ง 16 เสียง[3] ได้แก่ /i/, /e/, /ɛ/, /a/, /y/, /ø/, /ə/, /œ/, /u/, /o/, /ɔ/, /ɑ/, /ɛ̃/, /œ̃/, /õ/ [4], /ɑ̃/ พบว่า ไม่มีเสียงใดที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงได้ถูกต้องทั้งหมด โดยเสียงที่มีการออกเสียงผิดน้อยที่สุดคือ เสียง /o/ ในอัตราร้อยละ 1.11 รองลงมาคือเสียง /u/ และเสียง /e/ ในอัตราร้อยละ 6.29 และ 7.78 ตามลำดับ ส่วนเสียงที่มีการออกเสียงผิดมากที่สุดคือเสียง /œ/ และเสียง /ɑ/ ในอัตราร้อยละ 100 คือไม่พบการออกเสียงที่ถูกต้องเลย รองลงมาคือเสียง /ɑ̃/ ร้อยละ 99.09 และเสียง /õ/ ร้อยละ 95.83 ดังตาราง 1

2. ข้อผิดพลาดการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มตัวอย่าง

จากการออกเสียงสระทั้ง 98 คำนั้นพบข้อผิดพลาดในการออกเสียงรวมทั้งสิ้น 733 ครั้ง จากการออกเสียงทั้งหมด 1,480 ครั้ง สามารถจำแนกตามสาเหตุได้ 3 ประการ ได้แก่

2.1 อิทธิพลของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาแม่

ในฐานะที่เป็นผู้เรียนชาวไทย ภาษาไทยซึ่งมีฐานะเป็นภาษาแม่อาจมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ ผู้เรียนอาจจะถ่ายโอนทั้งรูปและเสียงจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาต่างประเทศ (Lado, 1981, 2) ดังนั้น เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการออกเสียงใหม่ที่ไม่มีในภาษาแม่ ผู้เรียนบางคนจึงใช้เสียงที่มีอยู่ในภาษาไทยที่ใกล้เคียงที่สุดแทนเสียงใหม่ที่ไม่คุ้นเคยทั้ง

[3]นักภาษาศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสบางท่านกล่าวว่ามี 15 หน่วยเสียง เช่น แพรวโพยม บุณยผลึก (2530) หรือ Abry et Veldeman-Abry (2007) โดยไม่รวมหน่วยเสียง /ə/ ส่วน Martinet (1945, rééd 1972) (อ้างถึงใน CARTON 1974, 62-63) กล่าวว่ามี 13 หน่วยเสียง โดยไม่รวมหน่วยเสียง /ə/ และไม่แยกความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียง /ɑ/ กับหน่วยเสียง /a/ และความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียง /ɛ/ กับหน่วยเสียง /œ/

[4]นักภาษาศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสบางท่านใช้สัทอักษร /ɔ̃/ แทน /õ/ เช่น Carton (1974) เป็นต้น

สระปรกติ[5] และสระนาสิก รวมถึงการนำเสียงสระประสมไปใช้ในการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสด้วย

2.1.1 สระปรกติ (voyelles orales) เสียงสระปรกติที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ การใช้เสียง /ɤ/ [6] ในภาษาไทยมาใช้ในการออกเสียงแทนเสียง /ø/, /ə/ และ /œ/ โดยจากการศึกษาพบว่ามีการใช้เสียง /ɤ/ มากถึง 107 ครั้ง จากข้อผิดพลาดทั้งสิ้นจำนวน 733 ครั้ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 14.60 เช่น

เสียง /ø/ pleuvoir [plø̲vwaʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [plɤ̲vua]
deuxième [dø̲zjɛm]
ออกเสียงผิดเป็น [dɤ̲siam]

เสียง /ə/ cheveux [ʃə̲vø]
ออกเสียงผิดเป็น [ʃɤ̲wɤ]
petite [pə̲tit]
ออกเสียงผิดเป็น [pɤ̲tit]

ตาราง 1 จำนวนครั้งที่มีการออกเสียงสระผิด

เสียง	จำนวนครั้งที่ออกเสียงผิด	จำนวนครั้งทั้งหมด	ร้อยละ
i	14	130	10.76
e	7	90	7.78
ɛ	41	120	34.17
a	41	150	27.33
y	73	110	66.36
ø	66	70	94.29
ə	50	70	71.43
œ	50	50	100.00
u	9	130	6.92
o	1	90	1.11
ɔ	22	90	24.44
ɑ	40	40	100.00
ɛ̃	76	80	95.00
œ̃	19	30	63.33
ɔ̃	115	120	95.83
ɑ̃	109	110	99.09
รวม	**733**	**1,480**	49.52

[5]แพรวโพยม บุณยะผลึก (2530) และสัญชัย สุลักษณานนท์ (2542) ใช้คำว่าสระโอษฐชะ แต่ในที่นี้ใช้คำว่าสระปรกติตามราชบัณฑิตยสถานสถาน (2546)

[6]เสียง /ɤ/ คือ เสียงสระเออะในภาษาไทย นักสัทศาสตร์ภาษาไทยบางคนใช้สัทอักษร /ə/ แต่ในที่นี้เลือกใช้ /ɤ/ เพื่อไม่ให้สับสนกับเสียง /ə/ ในภาษาฝรั่งเศส

เสียง /œ/ peur [pœʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [pɤʀ]
plusieurs [plyzjœʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [plysjɤ]

2.1.2 สระนาสิก (voyelles nasales) เสียงสระนาสิกเป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของระบบเสียงภาษาฝรั่งเศส ไม่ปรากฏทั้งในระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างจึงมีวิธีในการออกเสียงสระนาสิกเหล่านี้ให้ใกล้เคียงที่สุด โดยอาศัยเสียงที่ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่มีอยู่ในภาษาไทย คือ การลดสภาพจากสระนาสิกเป็นสระปรกติแล้วตามด้วยพยัญชนะท้ายนาสิก /ŋ/ เช่น

เสียง /ɛ̃/ = /ɛ/ + /ŋ/ เช่น
bain [bɛ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [bɛŋ]
matin [matɛ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [matɛŋ]

เสียง /œ̃/ = /ɤ/ + /ŋ/ เช่น
brun [bʀœ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [bʀɤŋ]
quelqu'un [kɛlkœ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [kɛlkɤŋ]

เสียง /õ/ = /o/ + /ŋ/ เช่น
blond [blõ]
ออกเสียงผิดเป็น [bloŋ]
continue [kõtiny]
ออกเสียงผิดเป็น koŋtinu]

เสียง /ɑ̃/ = /ɔ/ + /ŋ/ เช่น
langue [lɑ̃g]
ออกเสียงผิดเป็น [lɔŋk]
encore [ɑ̃kɔʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [ɔŋkɔ]

2.1.3 สระประสม (diphtongue) บางครั้งผู้เรียนยังนำลักษณะของระบบเสียงภาษาไทยไปใช้ในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสด้วย คือ การออกเสียงสระเดี่ยวผิดเป็นเสียงสระประสมเหมือนในระบบเสียงภาษาไทย เช่น

- รูปเขียน «OI» ซึ่งออกเสียงว่า [wa] แต่เนื่องจากเสียงนี้ฟังดูแล้วใกล้เคียงกับเสียง [ua] ซึ่งตรงกับสระประสมเสียงอัวในภาษาไทย จึงมีผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสหลายคนเข้าใจว่าเสียง [wa] และเสียง [ua] เป็นเสียงเดียวกัน และออกเสียงผิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียง [wa] voix [vwa]
ออกเสียงผิดเป็น [vua]
pourquoi [puʀkwa]
ออกเสียงผิดเป็น [puʀkua]

- รูปเขียน «UY» ออกเสียงว่า [ɥi] เป็นอีกรูปหนึ่งที่มีการออกเสียงสระเป็นสระประสม โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรบางคนออกเสียงสระรูปนี้ว่า [ua] เช่น

เสียง [ɥi] ennuyeux [ɑ̃nɥijø]
ออกเสียงผิดเป็น [ɔŋnuajə]

- รูปเขียน «IEN» ซึ่งตามหลักการออกเสียงแล้วรูปนี้จะออกเสียงว่า [jɛ̃] แต่เนื่องจากเป็นเสียงที่ไม่ปรากฏในระบบเสียงภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างหลายคนจึงออกเสียงเป็นสระประสม [ia] ร่วมกับเสียงพยัญชนะท้าย [ŋ] กลายเป็นเสียง [iaŋ] เช่น

เสียง [jɛ̃] bien sûr [bjɛ̃syʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [biaŋsuʀ]
indien [ɛ̃djɛ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [ɛŋdiaŋ]

- รูปเขียน «IÈME» ในภาษาฝรั่งเศสจะออกเสียงว่า [jɛm] แต่จากการศึกษาพบว่าไม่มีผู้ใดที่ออกเสียงนี้ได้อย่างถูกต้องเลย กล่าวคือ ทุกคนออกเป็นเสียงสระประสม [ia] ร่วมกับเสียงพยัญชนะท้าย [m] ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับเสียง [jɛm] เช่น

เสียง [jɛm] deuxième [døzjɛm]
ออกเสียงผิดเป็น [dɤsiam]

2.2 อิทธิพลของภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศที่หนึ่ง

ภาษาอังกฤษเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ

ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา อีกทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสยังมีลักษณะร่วมหลายประการทั้งในระดับเสียง คำ ประโยคและคำศัพท์ ลักษณะร่วมเหล่านั้นอาจมีผลทำให้ผู้เรียนออกเสียงภาษาฝรั่งเศสเป็นแบบภาษาอังกฤษ ข้อผิดพลาดที่เกิดจากอิทธิพลภาษาอังกฤษแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การออกเสียงคำภาษาฝรั่งเศสที่มีรูปคล้ายคลึงกับภาษาอังกฤษ เนื่องจากคำบางคำในภาษาฝรั่งเศส มีลักษณะคล้ายคลึงกับคำในภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับคำที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่า ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนบางคนจึงออกเสียงคำเหล่านี้อย่างภาษาอังกฤษ เช่น

rol**leur** [ʀɔlœʀ] ⟶ [rolɤ], [rolə] หรือ [rolɤ]

ตรงกับภาษาอังกฤษ rol**ler** ['rəʊlər]

ind**ien** [ɛ̃djɛ̃] ⟶ [ɛŋdian]

ตรงกับภาษาอังกฤษ Ind**ian** ['indiən] หรือ ['indian]

2.2.2 การออกเสียงรูปเขียน «E» เป็นเสียง /e/ เหมือนบางคำในภาษาอังกฤษ เช่น met [met], hell [hel] หรือ dedicate ['dedɪkeɪt] เป็นต้น จึงเป็นไปได้ที่กลุ่มตัวอย่างบางคนอ่านรูปเขียน «E» ว่า /e/ เหมือนคำในภาษาอังกฤษ เช่น

d**e**bout [dəbu]

ออกเสียงผิดเป็น [debu] หรือ [debut]

d**e**ssus [dəsy]

ออกเสียงผิดเป็น [desy] หรือ [desu]

2.2.3 การออกเสียง /ə/ ในพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงน้ำหนัก โดยทั่วไปแล้วสระในภาษาอังกฤษที่อยู่ในพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงน้ำหนักมักจะออกเสียง /ə/ ที่เรียกว่า ə schwa[7] ซึ่งสามารถปรากฏได้ในทุกตำแหน่งพยางค์ ทั้งพยางค์เปิดและพยางค์ปิด (H. J. GIEGERICH, 1993, 68) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงออกเสียงพยางค์ที่ไม่ได้รับการลงน้ำหนักในภาษาฝรั่งเศสเป็นเสียง [ɤ] ซึ่งมีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกับเสียง ə schwa ในภาษาอังกฤษ เช่น

réponse [ʀepõs]

ออกเสียงผิดเป็น [ʀɤpoŋs]

merveilleuse [mɛʀvejøz]

ออกเสียงผิดเป็น [mɛʀvɤjø]

2.2.4 การออกเสียงรูปเขียน «A»เป็นเสียง /ɛ/ เหมือนคำในภาษาอังกฤษ รูป «A» ในภาษาอังกฤษบางครั้งสามารถออกเสียงเป็น [æ] ได้ เช่น bat [bæt] หรือ cat [kæt] เป็นต้น เสียง /æ/ นี้ มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกับเสียง /ɛ/ ในภาษาฝรั่งเศสมาก คือ เป็นสระหน้าริมฝีปากไม่ห่อเหมือนกัน ต่างตรงที่เสียง /æ/ ลิ้นจะลดระดับลงมามากกว่าเสียง /ɛ/ เท่านั้น ตัวอย่างข้อผิดพลาดประเภทนี้ เช่น

obst**a**cle [ɔpstakl]

ออกเสียงผิดเป็น [ɔpstʀɛk]

s**a**lle [sal]

ออกเสียงผิดเป็น [sɛl]

2.2.5 การออกเสียง /e/ ตามรูปเขียน «ER» คำที่ลงท้ายด้วย «ER» ในภาษาอังกฤษจะออกเสียงเป็น [ə] เช่น ruler [ru:lər] หรือ locker [lɒkər] เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างบางคนจึงออกเสียงคำที่มีรูป «ER» เป็นเสียง [ə] เช่น

m**er**veilleuse [mɛʀvɛjøz]

ออกเสียง ผิดเป็น [məvɤjø]

2.3 ความซับซ้อนของกฎเกณฑ์การออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศส

[7]การออกเสียง /ə/ ในภาษาอังกฤษเป็นสระกลาง (mid central vowel) ริมฝีปากจะไม่ห่อเหมือนเสียง /ɤ/ ในภาษาไทยแต่ลิ้นจะเลื่อนมาข้างหน้าเล็กน้อย (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2544, 65) ในขณะที่ในภาษาฝรั่งเศสจะเป็นสระหน้า ริมฝีปากห่อ ซึ่งตามสมาคมสัทศาสตร์สากลแล้วเสียง /ə/ นี้จะมีลักษณะริมฝีปากห่อหรือไม่ก็ได้

จากการศึกษาเปรียบต่างระบบเสียงสระภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยพบว่า ภาษาฝรั่งเศสมีเสียงสระที่ไม่พบในภาษาไทยถึง 9 เสียงแบ่งเป็นสระปกติ 5 เสียง และสระนาสิก 4 เสียง อีกทั้งยังมีรูปเขียนที่ไม่ตรงกับเสียงอ่านอีกหลายรูป ดังนั้น ความซับซ้อนของกฎเกณฑ์ในการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสจึงถือเป็นปัญหาสำคัญในการเรียนการออกเสียงสระสำหรับผู้เรียนชาวไทย ความซับซ้อนของกฎเกณฑ์มีหลายประการ เช่น

2.3.1 รูปเขียนไม่สอดคล้องกับเสียงอ่าน เนื่องจากในภาษาฝรั่งเศสมีรูปสระเพียง 6 รูปแต่มีเสียงมากถึง 16 เสียง เป็นเหตุให้ผู้เรียนบางคนสับสนระหว่างรูปและเสียง บางครั้งรูปเขียนมีส่วนทำให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้อง แต่ในทางตรงข้าม บางครั้งรูปเขียนก็อาจจะชักนำให้มีการออกเสียงที่ผิดพลาดได้ เช่น

รูปเขียน «A» [a] pas [pɑ] ออกเสียงผิดเป็น [pa]

รูปเขียน «E» [ə] JérÔme [ʒeʀom] ออกเสียงผิดเป็น [cəʀom]

รูปเขียน «O» [o] vol [vɔl] ออกเสียงผิดเป็น [vol]

นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นเสียงสระนาสิก จะพบว่ารูป «M» หรือ «N» ที่ปรากฏเป็นเพียงสิ่งที่บ่งให้ทราบว่าเป็นเสียงสระนาสิก แต่ผู้เรียนบางคนออกเสียงรูปพยัญชนะ «M» หรือ «N» ด้วย เช่น

รูปเขียน «OM» tombe [tõb] ออกเสียงผิด เป็น [tom] หรือ [tomp]

รูปเขียน «EM» temps [tɑ̃] ออกเสียงผิดเป็น [tɔm]

รูปเขียน «EIN» frein [fʀɛ̃] ออกเสียงผิดเป็น [fʀɛn]

2.3.2 เสียงที่มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกัน นอกจากอิทธิพลของรูปเขียนแล้ว ระบบเสียงสระของภาษาฝรั่งเศสเองอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดพลาดในการออกเสียงได้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างพยายามที่จะออกเสียงยาก คือ เสียงที่ไม่ปรากฏทั้งในระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่สามารถออกได้อย่างถูกต้อง ทำได้เพียงเสียงที่มีความใกล้เคียงกันเท่านั้น เสียงที่มีปัญหาเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.3.2.1 *สระปรกติ* แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- เสียง /y/ – /u/ เสียงทั้งสองเสียงนี้มีสัทลักษณ์ที่ใกล้เคียงกันมาก คือ เป็นสระปิด ริมฝีปากห่อเหมือนกัน แต่เนื่องจากเสียง /y/ เป็นเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจึงออกเป็นเสียง /u/ แทน เช่น

ใช้เสียง [u] แทนเสียง /y/

sur [syʀ]

ออกเสียงผิดเป็น [suʀ]

lunettes [lynɛt]

ออกเสียงผิดเป็น [lunɛt]

ในทางกลับกันบางคนอาจจะระมัดระวังในการออกเสียง /y/ มากจนเกินไป จนสับสนกับเสียง /u/ ซึ่งเป็นเสียงที่คุ้นเคยในระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งข้อผิดพลาดประเภทนี้เรียกว่า การแก้ไขเกินเหตุ (hypercorrection) เช่น

ใช้เสียง [y] แทนเสียง /u/

fou [fu]

ออกเสียงผิดเป็น [fy]

beaucoup [boku]

ออกเสียงผิด เป็น [boky]

- เสียง /e/ – /ɛ/ ทั้งสองเสียงนี้มีลักษณะเป็นสระเสียงคู่ซึ่งจะมีหน่วยเสียงกลางร่วมกัน (archiphonéme) คือ /E/ หน่วยเสียงกลางนี้อาจออกเสียงเป็นได้ทั้งสองเสียง การปรากฏของหน่วยเสียง /e/ และ /ɛ/ นั้นเป็นการกระจายแบบสับหลีก (distribution complémentaire) ขึ้นอยู่กับบริบทว่าเป็นพยางค์เปิดหรือพยางค์ปิดและอยู่ในตำแหน่งที่ได้รับการลงน้ำหนักหรือไม่ ดังนั้น หากผู้เรียนไม่ตระหนักถึงกฎเกณฑ์นี้อาจทำให้ไม่สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง คือ เลือกใช้เสียง /e/ แทนเสียง /ɛ/ (แต่ไม่พบการใช้เสียง /ɛ/ แทนเสียง /e/) เช่น

ใช้เสียง [e] แทนเสียง /ɛ/

maison [mɛ̲zõ]

ออกเสียงผิดเป็น [me̲soŋ]

voudrais [vudʀɛ̲]

ออกเสียงผิดเป็น [wudʀe̲]

- เสียง /o/ – /ə/ – /œ/ ทั้งสามเสียงนี้มีความใกล้เคียงกันมากคือ เป็นสระหน้า ริมฝีปากห่อเหมือนกัน ต่างกันเฉพาะระดับของลิ้นเท่านั้น กล่าวคือ เสียง /ø/ จะเป็นสระกึ่งปิด ส่วนเสียง /ə/ เป็นสระกลาง ในขณะที่เสียง /œ/ เป็นสระกึ่งเปิด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากลักษณะของทั้งสามเสียงแล้วพบว่าเสียง /ə/ เป็นเสียงที่มีการเกร็งอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงน้อยที่สุด อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเสียงที่ออกง่ายที่สุดในบรรดาสามเสียง จากการศึกษาจึงพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งออกเสียง /ə/ แทนเสียง /ø/ และ /œ/ เช่น

ใช้เสียง [ə] แทนเสียง /ø/ eux [ø] ออกเสียงผิดเป็น [ə]

ennuyeux [ãnɥijø]

ออกเสียงผิดเป็น [ɔŋnujə]

ใช้เสียง [ə] แทนเสียง /œ/ sœr [sœ̲ʀ]

ออกเสียงผิดเป็น [sə̲ʀ]

plusieurs [plyzjœ̲ʀ]

ออกเสียงผิดเป็น [plysjə̲ʀ]

นอกจากนี้ เสียง /ø/ และเสียง /œ/ ยังเป็นสระเสียงคู่ที่มี /EU/ เป็นหน่วยเสียงกลางร่วมกัน จึงเป็นไปได้ที่กลุ่มตัวอย่างไม่ตระหนักถึงการกระจายแบบสับหลีกของเสียง /ø/ และเสียง /œ/ เช่น ถ้าเป็นคำในตำแหน่งที่ได้รับการลงน้ำหนักโครงสร้างพยางค์เปิดจะเป็นเสียง /ø/ หากเป็นโครงสร้างพยางค์ปิดอาจจะเป็นเสียง /ø/ หรือเสียง /œ/ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับรูปหรือเสียงพยัญชนะท้าย ตัวอย่างข้อผิดพลาดที่เป็นการออกเสียง /ø/ แทนเสียง /œ/ คือ

sœur [sœ̲ʀ] ออกเสียงผิดเป็น [sø̲ʀ]

- เสียง /o/–/ɔ/ สองเสียงนี้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ เป็นสระหลัง ริมฝีปากห่อ อีกทั้งยังเป็นเสียงที่มีหน่วยเสียงกลางร่วมกันคือ /o/ ซึ่งสองเสียงนี้จะกระจายแบบสับหลีกตามลักษณะโครงสร้างพยางค์และการลงน้ำหนักเสียง เหมือนกับเสียง /e/ – /ɛ/ และ /ø/ – /œ/ ข้อผิดพลาดทั้งหมดที่พบจะเป็นการใช้เสียง /o/ แทนเสียง /ɔ/ เช่น

vol [vɔ̲l]

ออกเสียงผิดเป็น [vo̲l]

obstacle [ɔpstakl]

ออกเสียงผิดเป็น [opstʀɛk]

- เสียง /a/–/ɑ/ เสียงสระทั้งสองเสียงนี้มีหน่วยเสียงกลางร่วมกัน คือ /A/ เสียง /a/ และเสียง /ɑ/ เป็นสระเปิด ริมฝีปากไม่ห่อเหมือนกัน ต่างเฉพาะส่วนของลิ้นที่ใช้ในการออกเสียง คือ เสียง /a/ ใช้ลิ้นส่วนหน้าในขณะที่เสียง /ɑ/ ใช้ลิ้นส่วนหลัง อย่างไรก็ตามการปรากฏของ /a/ แทนที่ /ɑ/ เป็นปรากฏการณ์ทั่วๆไปในปัจจุบัน เนื่องจากเสียง /ɑ/ กำลังสูญสภาพการเป็นหน่วยเสียง (แพรวโพยม บุณยะผลึก, 2530, 291) ปัจจุบันเสียง /ɑ/ พบเฉพาะในคำที่เป็นคู่เทียบเสียงของ /a/ เท่านั้น ซึ่งมักจะจำกัดอยู่ในบางรูป เช่น «Â», «AS» และ «ASSE» เป็นต้น จึงเป็นไปได้ที่กลุ่มตัวอย่างจะไม่คุ้นเคยกับการออกเสียงหรือการได้ยินเสียง /ɑ/ ทำให้ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดสามารถออกเสียง /ɑ/ ได้ และออกเป็นเสียง /a/ แทน เช่น

âge [ɑ̲ʒ] ออกเสียงผิดเป็น [a̲ʃ]

château [ʃɑ̲to] ออกเสียงผิดเป็น [ʃa̲to]

อย่างไรก็ตามแม้ว่าเสียง /ɑ/ กำลังจะสูญเสียสภาพการเป็นหน่วยเสียงแต่ผู้สอนยังควรให้ความสำคัญในการออกเสียงนี้อยู่ โดยเฉพาะคำที่มีคู่เทียบเสียงกับเสียง /a/ เช่น

Anne [an] âne [ɑn]

patte [pat] âne [pɑt]

tache [taʃ] tâche [tɑʃ]

2.3.2.2 *สระนาสิก* เสียงสระนาสิกส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงนั้นไม่ได้เป็นการออกเสียงที่ถูกต้อง คือ เป็นการออกเสียงสระปรกติ + เสียงพยัญชนะท้ายนาสิก /ŋ/ เช่น จากเสียง /œ̃/ กลายเป็นเสียง

[ɤŋ] และเสียง /õ/ กลายเป็นเสียง [oŋ] เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ทั้งนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าบางครั้งกลุ่มตัวอย่างบางคนอาจจะตั้งใจออกเสียงสระนาสิกแต่เนื่องจากเสียงสระนาสิกในภาษาฝรั่งเศสมีถึง 4 เสียง ทำให้กลุ่มตัวอย่างบางคนเกิดความสับสนและไม่สามารถออกเสียงที่ถูกต้องได้ เช่น

- *ความสับสนในการออกเสียง /œ̃/* เสียง /œ̃/ เป็นเสียงที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงได้ถูกต้องน้อยมาก ส่วนใหญ่จะใช้เสียง [ŋ] ซึ่งเป็นเสียงที่พบได้ในภาษาไทย แทนการออกเสียงนาสิกอย่างภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ยังมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ออกเสียง /œ̃/ ผิดพลาดไปเป็นเสียง [aŋ] โดยเข้าใจว่าเป็นการออกเสียง /œ̃/ ที่ถูกต้อง เช่น

brun [bʀœ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [bla͟ŋ]
quelqu'un [kɛlkœ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [kɛlka͟ŋ]

- *ความสับสนระหว่างเสียง /õ/ กับ /ɑ̃/* เนื่องจากเสียง /õ/ และ /ɑ̃/ มีสัทลักษณ์ที่ใกล้เคียงกันมาก คือ เป็นสระหลัง นาสิกเหมือนกัน ทำให้กลุ่มตัวอย่างบางคนเกิดความสับสนในการออกเสียง คือ ใช้รูปแปร [oŋ] ซึ่งมักจะใช้ในการออกเสียง /ɑ̃/ แทนเสียง /õ/ ด้วย เช่น

ใช้เสียง [oŋ] แทนเสียง /õ/
monde [mõ͟d]
ออกเสียงผิดเป็น [mo͟ŋd]
content [kõ͟tɑ̃]
ออกเสียงผิดเป็น [ko͟ŋtoŋ]

2.3.3 รูปเขียนที่คล้ายคลึงกัน รูปเขียนสระสองตัวในภาษาฝรั่งเศสมีหลายรูปและบางรูปก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จากการศึกษาการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีรูปเขียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและทำให้เกิดการออกเสียงผิดพลาดจำนวน 2 รูป ได้แก่ «EU» และ «OU»

- รูปเขียน «EU» ซึ่งต้องออกเสียงว่า /ø/ แต่กลุ่มตัวอย่างบางคนอาจสับสนกับรูป «AU» /o/ หรือรูปเขียน «OU» /u/ เนื่องจากเป็นรูปที่มี «U» เป็นส่วนประกอบในตำแหน่งที่สองเหมือนกัน จึงทำให้ออกเสียงผิด เช่น

ใช้เสียง [o] แทนเสียง /ø/
veux [vø͟]
ออกเสียงผิดเป็น [vo͟]
ใช้เสียง [u] แทนเสียง
/ø/ pleuvoir [plø͟vwaʀ]
ออกเสียงผิดเป็น [pu͟vwa]

- รูปเขียน «OU» ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะออกเสียงว่า /u/ แต่เนื่องจากว่ารูปเขียนนี้มีรูปคล้ายกับ «AU» ซึ่งจะออกเสียงว่า /o/ จึงทำให้บางคนออกเสียงโดยใช้รูปแปร /o/ แทนเสียง /u/ ในบางคำ เช่น

ใช้เสียง [o] แทนเสียง /u/
fou [fu͟] ออกเสียงผิดเป็น [fo͟]
sourit [su͟ʀi] ออกเสียงผิดเป็น [so͟ʀi]

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ในกรณีที่สระมีรูปเขียนสองตัวอาจสร้างความสับสนให้กับผู้เรียน กล่าวคือ ไม่ทราบว่าควรจะออกเสียงเป็นเสียงใด จึงเลือกออกเสียงตามรูปที่ปรากฏเพียงตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น เช่น รูปเขียน «UI» หรือ «UY» ซึ่งจะออกเสียงว่า /ɥi/ จากการศึกษาพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างบางคนเลือกออกเสียงเฉพาะรูปเขียนแรก «U» เท่านั้น โดยอาจจะออกเป็นเสียง [y] หรือ [u] เช่น

circ**ui**t [sikɥi͟t]
ออกเสียงผิดเป็น [siku͟t] หรือ [siky]
enn**uy**eux [ɑ̃nɥi͟jø]
ออกเสียงผิดเป็น [oŋnu͟jə]
หรือ [oŋny͟jə]

นอกจากนี้ยังพบในรูปเขียน «EI» ด้วย เช่น

merv**ei**lleuse [mɛʀvɛ͟jøz]
ออกเสียงผิดเป็น [mɛʀvə͟jɤ]
หรือ [məvɤ͟jø]

2.3.4 การออกเสียงคำที่มีลักษณะ «สระ + พยัญชนะสองตัว + สระ» โดยปกติแล้ว รูปพยัญชนะสองตัวเหมือนกันจะออกเสียงเพียงเสียงเดียว (Léo, 1978, 76) อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างบางคนจะออกเสียงรูปพยัญชนะเพียงครั้งเดียว แต่ยังคงออกเสียงผิด ทั้งนี้คงเป็นเพราะออกเสียงเทียบเคียงกับคำอื่น ๆ ที่มีรูปคล้ายคลึงกัน เช่น

dessus [dəsy]

ออกเสียงผิดเป็น [dəsy] ⟶ des [de] + sus [sy]

ในกรณีที่เป็นรูปสระนาสิกจะออกเสียงเป็นสระปรกติ ส่วนพยัญชนะนาสิกจะกลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ถัดไป เช่น année [ane] หรือ immédiat [imedja] เป็นต้น แต่กลุ่มตัวอย่างยังคงเลือกออกเสียงโดยอาศัยเสียงที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่

annonce [anõs]

ออกเสียงผิดเป็น [anɲɔŋs]

หรือ [ɔŋnɔŋs]

⟶ an [aŋ] / [ɔŋ] + nonce [nɔŋs]

commence [kɔmãs]

ออกเสียงผิดเป็น [kɔmmɔŋs], [kɔmmɔŋʃ]

หรือ [kɔmmɔŋ]

⟶ comme [kɔm] + mence [mɔŋs]

3. แนวทางการแก้ไขข้อผิดพลาด

การศึกษาข้อผิดพลาดในการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสทำให้ผู้สอนเข้าใจปัญหาการออกเสียงสระของผู้เรียนชาวไทยและสามารถคาดการณ์ข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เรียนประสบปัญหาในการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศส (หรือมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด) ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสดังต่อไปนี้

3.1 การสอนวิธีการออกเสียง (articulation) ในการเรียนการออกเสียงผู้เรียนควรจะต้องเข้าใจสัทลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศส เช่น สระหน้า/หลัง สระปิด/เปิด หรือสระริมฝีปากห่อ/ริมฝีปากไม่ห่อ ทั้งนี้ผู้สอนสามารถใช้รูปภาพประกอบหรือเทียบเคียงกับเสียงที่ผู้เรียนรู้จักดีอยู่แล้ว เช่น เสียงในภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตและตระหนักถึงลักษณะของอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกเสียงจนสามารถเข้าใจสัทลักษณ์ต่างๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในการออกเสียงใหม่ที่ไม่คุ้นเคย เช่น เสียง /y/, /ø/ หรือ /ɑ/ เป็นต้น

3.2 การใช้คู่เทียบเสียง (paires minimales) คู่เทียบเสียง คือ คำที่มีความหมายแตกต่างกัน แต่มีเสียงที่ต่างกันเพียงเสียงเดียว โดยเสียงที่ต่างกันนั้นจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน เช่น ต้นพยางค์หรือท้ายพยางค์ เป็นต้น การฝึกออกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงนั้นจะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการออกเสียงที่ถูกต้อง เพราะการออกเสียงคลาดเคลื่อนจะทำให้ความหมายผิดพลาดเกิดความสับสนได้ ทั้งนี้ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนฝึกแยกความแตกต่างของเสียงสองเสียงด้วยการฟังก่อน แล้วจึงให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงที่ถูกต้องทีละเสียง โดยผู้สอนอาจเลือกคู่เสียงที่มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกันและเป็นเสียงที่ผู้เรียนมักสับสน เช่น

/e/ - /ɛ/	เช่น	aller [ale]	allait [alɛ]
/y/ - /u/	เช่น	su [sy]	sous [su]
/ə/ - /ø/	เช่น	ce [sə]	ceux [sø]
/õ/ - /ɑ̃/	เช่น	ton [tõ]	temps [tɑ̃]

คู่เสียงบางคู่ที่ผู้เรียนมักสับสนอาจไม่พบคู่เทียบเสียงหรือพบได้น้อยมาก เนื่องจากเป็นการกระจายแบบสับหลีก เช่น เสียง /e/ - /ɛ/, /o/ - /ɔ/ หรือ /ø/ - /œ/ ให้ใช้คู่เทียบคล้ายซึ่งอาจจะมีเสียงที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งแห่ง เช่น

/e/ - /ɛ/	เช่น	tes [te]	tête [tɛt]
/o/ - /ɔ/	เช่น	beau [bo]	botte [bɔt]
/ø/ - /œ/	เช่น	ceux [sø]	seul [sœl]

3.3 การเปรียบเทียบกับเสียงสระในภาษาไทยที่มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกัน เนื่องจากบางครั้งสระเสียงใหม่ในภาษาฝรั่งเศสอาจจะมีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกับเสียงสระในภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนบางคนเข้าใจว่าเป็น

เสียงเดียวกัน เช่น เสียง /ɤ/ ซึ่งตรงกับสระเออะในภาษาไทย คือ เป็นสระหลังค่อนไปทางกลาง ริมฝีปากไม่ห่อ มีลักษณะใกล้เคียงกับเสียง /ø/, /œ/ และ /ə/ ในภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นสระหน้า ริมฝีปากห่อ ทำให้ผู้เรียนหลายคนออกเสียงใหม่ทั้งสามเสียงเป็นเสียงเดียวกันทั้งหมด คือ /ɤ/ ในส่วนที่เป็นสระนาสิกก็เช่นกัน ผู้เรียนหลายคนจะเข้าใจว่าสระนาสิก คือ สระที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียง /ŋ/ ซึ่งจะตรงกับคำบางคำในภาษาไทย เช่น ออกเสียงคำว่า (ils) vont ว่า [vɔŋ] ซึ่งตรงกับคำว่า “วง” ในภาษาไทยแทนที่จะออกเป็นเสียงนาสิกว่า [vɔ̃] การเปรียบเทียบเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทยจะทำให้ผู้เรียนทราบว่าเสียงในภาษาไทยที่แม้จะฟังดูแล้วใกล้เคียงกับเสียงใหม่ในภาษาฝรั่งเศส แต่ก็ถือเป็นคนละเสียงกัน

3.4 การแก้ไขการออกเสียงทีละเสียง การออกเสียงสระที่ผิดพลาดนั้นบางครั้งไม่ได้เกิดจากการออกเสียงไม่ได้ แต่เป็นเพราะไม่สามารถจดจำได้ว่ารูปเขียนใดจะสอดคล้องกับเสียงใด โดยเฉพาะในกรณีที่มีรูปเขียน 2 รูป เช่น «EU», «OU», «AU» ทั้งสามรูปนี้มีรูป U เหมือนกัน อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนว่าควรจะออกเป็นเสียงใด ดังนั้น ในการฝึกออกเสียงอาจเน้นเปรียบเทียบกันให้เห็นว่ารูปที่คล้ายคลึงกันออกเสียงไม่เหมือนกัน ในทางตรงกันข้ามบางครั้งเสียงเดียวกันแต่อยู่ในรูปเขียนที่แตกต่างกันก็อาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น เสียง /ɑ̃/ ที่อาจจะอยู่ในรูป «EN» หรือ «EM» แต่ผู้เรียนออกเสียงแตกต่างกัน เป็น /ɑ̃/ หรือ /ɔŋ/ และ /ɔm/ ดังนั้น จึงควรให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงคำที่มีรูปเขียนต่าง ๆ กันเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปที่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

ระบบเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยมีทั้งเสียงที่เหมือนกันและเสียงที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า เสียงที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทยนั้นมิได้มีเฉพาะเสียงใหม่ที่พบใน ภาษาฝรั่งเศสเท่านั้น กล่าวคือ เสียงที่มีเหมือนกันในภาษาไทยก็เป็นปัญหาบ้างเช่นกัน โดยหากเป็นเสียงที่ผู้เรียนคุ้นเคยอยู่แล้ว เช่น /i/, /e/, /u/ หรือ /o/ ผู้เรียนจะสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง แต่ก็มีข้อผิดพลาดบ้างในบางรูปเขียน แต่หากเป็นเสียงใหม่ที่ไม่พบในภาษาไทย เช่น /y/, /ø/, /œ/ หรือ /ɑ/ ผู้เรียนจะมีแนวโน้มออกเสียงได้บ้างแต่ไม่สม่ำเสมอหรือออกเสียงไม่ได้เลย จากการออกเสียงสระทั้ง 98 คำ ซึ่งมีการออกเสียงทั้งหมด 1,480 ครั้ง พบข้อผิดพลาดในการออกเสียงรวมทั้งสิ้น 733 ครั้ง โดยข้อผิดพลาดทั้งหมดนี้สามารถจำแนกตามสาเหตุได้ 3 ประการ คือ อิทธิพลของภาษาไทยในฐานะภาษาแม่ อิทธิพลของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่หนึ่งและความซับซ้อนของกฎเกณฑ์การออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศส ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นมีหลายวิธี เช่น การสอนวิธีการออกเสียง การเปรียบเทียบกับเสียงสระในภาษาไทยที่มีสัทลักษณ์ใกล้เคียงกันหรือการแก้ไขการออกเสียงทีละเสียง ซึ่งวิธีการเหล่านี้เป็นเพียงข้อเสนอของผู้วิจัยซึ่งผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้กับผู้เรียนของตนซึ่งอาจจะมีปัญหาต่างไปจากนี้ อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการออกเสียงสระในระดับคำเท่านั้น การศึกษาครั้งนี้ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่สมควรมีการศึกษาวิจัยต่อไป เช่น การศึกษาการออกเสียงในระดับประโยคในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปบทสนทนาหรือบทอ่าน ซึ่งอาจทำให้เห็นข้อผิดพลาดในลักษณะอื่นๆ ได้อีก เช่น การละเสียง /ə/ หรือ การศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่านี้และ/หรือจากกลุ่มตัวอย่างที่มาจากสถาบันที่แตกต่างกัน อันจะทำให้เห็นภาพรวมของการออกเสียงสระในภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2544). **การพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แพรวโพยม บุณยะผลึก. (2530). **สัทศาสตร์ฝรั่งเศส.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มยุรี บารมี. (2526). **การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส**

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2537). **พจนานุกรมศัพท์สัทศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

สัญชัย สุลักษณานนท์. (2542). **ภาษาศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริยุพา เผือกผ่อง. (2533). **การรับฟังและการออกเสียงสระ [e], [ɛ], [o] และ [ɔ] ในภาษาฝรั่งเศสของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาภาษาฝรั่งเศส บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ABRY, D. et VELDEMAN-ABRY, J. (2007). **La phonétique**. Paris: CLE International.

CARTON, F. (1974). **Introduction à la phonetique du français**. Paris / Bruxelles / Montréal: Bordas.

DEBYSER, F. (1965). "Difficultés phonétiques des éléves thaïlandais." in **Conseils pédagogiques à l'intention des professeurs de français en Thaïlande**. Paris: B.E.L.C.

GIEGERICH, H.J. (1993). **English Phonology**. Cambridge: Cambridge University Press.

LADO, R. (1981). **Linguistics across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers**. Ann Arbor: The University of Michigan Press.

LÉZN, P.-R. (1978). **Prononciation du français standard**. Paris: Didier.

MATTHEWS, P. H. (1997). **The Concise Oxford Dictionary of Linguistics**. Oxford / New York: Oxford University Press.

RAUSCH, A. (2001). **Mon cahier de français 1**. Paris: CLE International.